

Nieuws.brief

Lente editie

2009

Artikel:

Broedvogels van de Hooiberg

v.u. Bernard Lemaitre
Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht

natuurpunt
Haacht

NATUURPUNT ONDER DE LOEP

De Nieuwsbrief is het ledenblad van Natuurpunt Haacht en verschijnt vier maal per jaar.

Natuurpunt is ontstaan uit de fusie van Natuurreservaten en de Wielewaal. Deze vereniging telt ruim 80.000 gezinnen als lid en beheert meer dan 16.700 Ha natuurgebied in Vlaanderen, waaronder een steeds groeiende oppervlakte in Haacht. Natuurpunt schenkt ook aandacht aan de 'kleine natuur' in de buurt: een bomerij, houtkant, beek of wegberm.

Natuur voor iedereen is dus niet zomaar een slogan. Het is een totaalvisie waarmee onze vereniging in Vlaanderen werkt aan natuurbehoud. Onze vereniging dringt er bij de overheid voortdurend op aan, om via nieuwe wetten, extra geld en meer inzet beter zorg te dragen voor de natuur die er in Vlaanderen nog rest. Het Natuurdecreet en Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen leggen een stevige basis voor een efficiënt natuurbesleid. Samen met de Vlaamse overheid wil Natuurpunt werk maken van de verdere invulling en uitvoering van deze initiatieven.

Lid worden van Natuurpunt vzw kan door overschrijving van 20,00 euro op rek. 230-0044233-21

Natuurpunt Haacht is bereikbaar bij:

Bernard Lemaitre

Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht
016/60.61.62
natuurpunt.haacht@skynet.be

Bestuur

Bernard Lemaitre , Voorzitter
bernard.lemaitre@skynet.be
016/60.61.62

Catherine Beddeleem, Secretaris
catherine.beddeleem@telenet.be
015/51.39.91

Luc Bijmens , Penningmeester
016/60.29.67

Foto cover: Natuurstudie, da's iets voor dag én nacht!

VOORWOORD

Stop de achteruitgang van de biodiversiteit. Dat is waar COUNTDOWN 2010 voor staat.

Biodiversiteit beschrijft de verscheidenheid aan aantal en soorten levende organismen op aarde (en in Haacht). Begin deze eeuw werden door de Europese en wereldleiders in verschillende verdragen beslissingen genomen om de achteruitgang aan biodiversiteit tegen 2010 te stoppen. Dit werd allemaal gebundeld in de actie COUNTDOWN 2010. Maar in werkelijkheid verdwijnen er nog elk jaar in een versneld tempo verscheidene planten en dieren gewoon van onze aardbol. Ook in België! Hoe lang nog voordat we leven in een steriele wereld? Geen vogels meer in de tuin? Geen vissen meer in de vijver? Geen insecten? Geen Maar geen politieke kat die daar wakker van ligt. De economie is met 3 % gedaald! Maar het voorkomen van de Matkop is al met 90 % gedaald in Vlaanderen sinds 1990 !!!!!

Dit wordt natuurlijk allemaal versterkt door de zeer sterke achteruitgang van ons klimaat. De Kyoto afspraken zijn nog zo'n sterk verhaal. In 1997 wordt er in Kyoto (Japan) een internationaal verdrag ondertekend om voor België de uitstoot aan broeikasgassen (CO₂, methaan, lachgas, ...) met 7,5 % te laten dalen tov 1990. Deze broeikasgassen tasten onze ozonlaag aan, doen de mondiale temperatuur stijgen en laten de biodiversiteit achteruitgaan. Ik las net in de krant dat België zijn doelstelling zou hebben bereikt dank zij de reductie aan uitstoot vanwege de industrie. Maar de energieconsumptie door het wegtransport en het energieverbruik van gebouwen (verwarming, elektriciteitsverbruik, ...) blijft maar stijgen. Zijn we dan goed bezig? Recent heeft ook de gemeente Haacht, op initiatief van Natuurpunt Haacht zich achter 'het lokaal Kyotoprotocol' geschaard. Het is nog wachten op de publicatie van de eerste resultaten.

Natuurpunt wenst zijn steentje bij te dragen om het energieverbruik te doen minderen. Surf naar www.natuurpunt.be/zonnen voor meer info. We willen zoveel mogelijk gezinnen aanzetten om over te gaan tot de installatie van zonneboilers en fotovoltatische panelen. Natuurpunt zal daarvoor samenwerken met Linea Trovata SunTec nv. Die biedt de leden van Natuurpunt niet alleen zeer goede prijzen, uitstekende kwaliteit en een perfecte service, maar zal per verkocht paneel ook nog een bedrag vrijmaken dat wij kunnen besteden aan de aankoop van bedreigde natuur. Na de zomer zullen we hierover een informatievergadering organiseren.

Ben je samen met ons bezorgd over de toekomst? En denk je dat de komende verkiezingen misschien toch een verschil kunnen betekenen. Surf dan al eens naar http://www.natuurpunt.be/uploads/natuurbehoud/natuurbeleid/documenten/pag_1314_antwoorden_groene_stemtes_t.pdf. Natuurpunt stelde aan alle politieke partijen 14 vragen ivm natuur en milieu. Hun antwoorden lees je op bovenstaande link. Misschien kan je eens een poging wagen om deze vragen ook zelf op te lossen en kan je zo ontdekken welke partij het meest overeenstemt met uw ideeën en waarden en uw stem waard is. Doen!

In het kader van de Week van de Aarde (19-26 april 2009) organiseert Natuurpunt op 26 april haar Walk for Nature 2009, wandelen voor meer biodiversiteit in de Paddenpoel-Velpvallei Bunsbeek (Glabbeek). Voor meer info <http://www.walkfornature.be>. Allen daarheen!

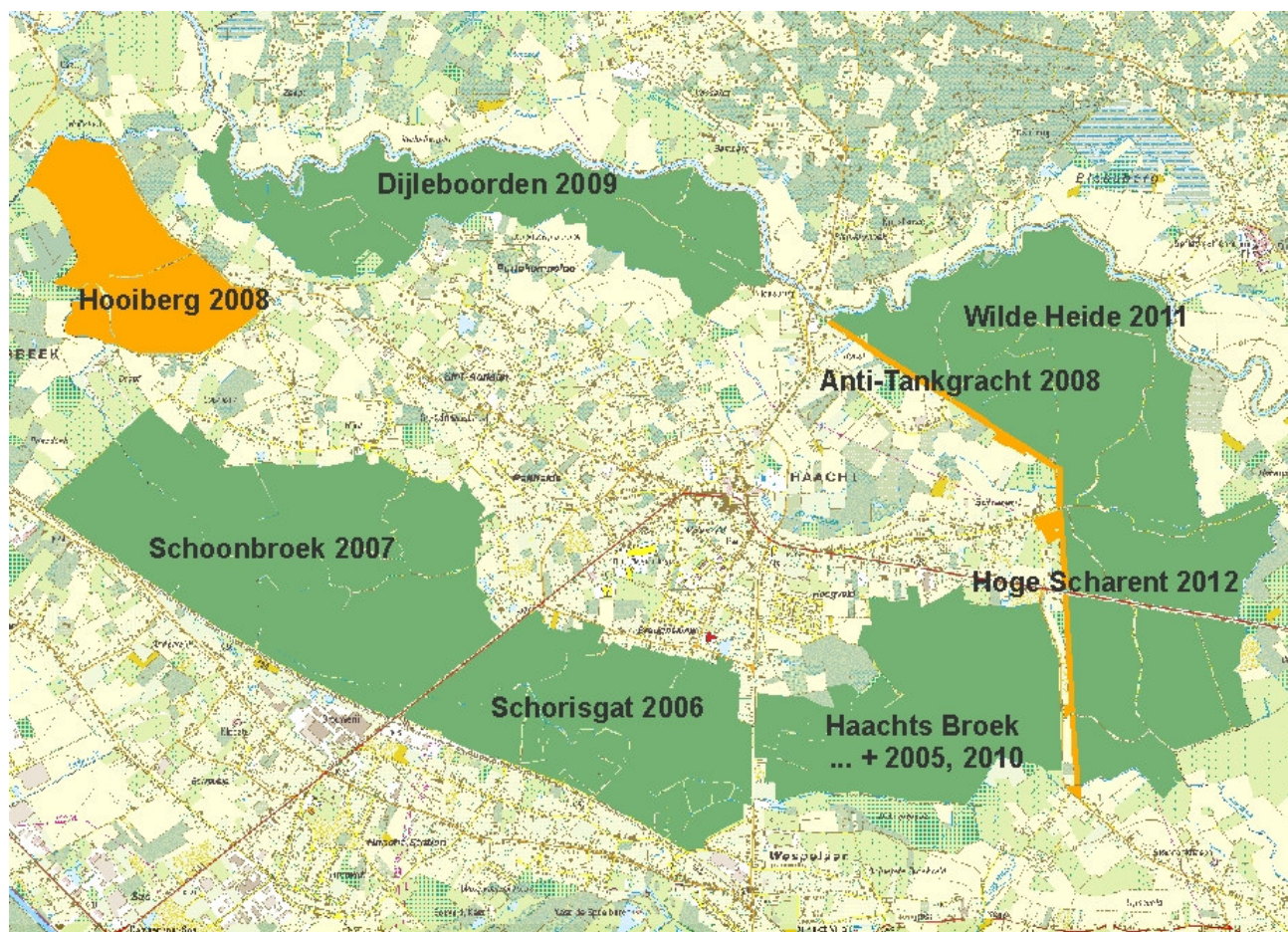
En verder! Yes, we can!
Veel leesplezier!

Bernard Lemaitre, voorzitter

STUDIE

BROEDVOGELINVENTARISATIES HOOIBERG

Vogels vormen de meest bestudeerde soortengroep van de Haachtse Leibeekvallei. Reeds verscheidene jaren wordt het vogelbestand in deze streek intensief gevolgd. Intussen werd een volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd in verschillende deelgebieden van deze vallei: Haachts Broek (1990, 1991, 1992, 1993, 2000 en 2005), Schorisgat (2006) en Schoonbroek (2007). Recenter, in 2008 werd het project uitgebreid met twee nieuwe gebieden; de anti-tankgracht en de Hooiberg. Ook hier diende de arbeidsintensieve methode van de uitgebreide territoriumkartering (van Dijk, 2004) als leidraad. In deze bundel worden de resultaten van de inventarisatie van de Hooiberg voorgesteld en op basis van de bekomen gegevens wordt er hier en daar een vergelijking gemaakt tussen de anti-tankgracht en de andere inventarisaties in de Haachtse Leibeekvallei. Hierbij wordt aandacht besteed aan de soortdiversiteit, de aantallen per soort en de trends binnen de broedvogelpopulatie, gekaderd in de volledige Haachtse Leibeekvallei.

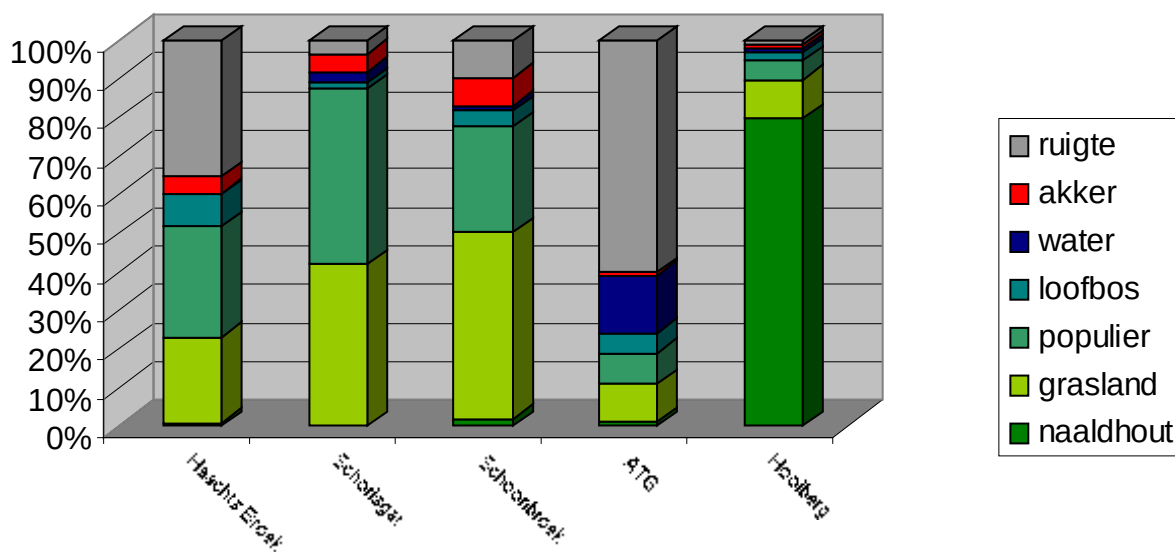
Situering op kaart van de Hooiberg en de andere projecten

Bodemgebruik

Het onderzochte gebied bestaat uit 69 ha, verdeeld over 178 percelen. Percelen zijn gemiddeld 0,39 ha groot. Dit zijn, in vergelijking met de andere studiegebieden in de Haachtse Leibeekvallei, relatief kleine percelen. Gemiddeld gezien heeft het Haachts Broek de grootste percelen (0,6 ha). In het Schorisgat zijn de percelen gemiddeld haast de helft kleiner (0,35 ha). In het Schoonbroek zijn de percelen gemiddeld net iets kleiner (0,5 ha) dan in het Haachts Broek. De anti-tankgracht heeft nog kleinere percelen (gemiddeld 0,33 ha).

Het onderzochte deel van de Hooiberg dient te worden opgesplitst in twee erg verschillende habitats: enerzijds bestaat het oostelijk deel vooral uit aangeplante dennen. Het heeft een sterk gesloten karakter. De met dennen begroeide zanderige heuvel is haast volledig bebost. Slechts enkele weilandjes liggen ingesloten door het dennenbos. Dit deel van het onderzochte gebied maakt ongeveer 80% uit van de onderzochte oppervlakte. Anderzijds bestaat de overige 10% uit hooi- en graaslanden. Deze zijn gelegen in het oostelijk deel van de onderzochte oppervlakte, grenzende aan de Leibeek en Binnenbeek. Er komt hier tevens een geringe oppervlakte aan populierenaanplantingen, akker en ruigte voor. De aanwezigheid van naaldbomen onderscheidt dit onderzoeksgebied zeer sterk van alle andere reeds onderzochte gebieden in Haacht (Bv. in het Haachts Broek slechts 1% naaldbout).

Verhouding vegetatietypes

Bodemgebruik in de Hooiberg versus deelgebieden van de Haachtse Leibeekvallei

Bezoeksintensiteit

In totaal werden tussen 9 maart en 19 juni 14 bezoeken afgelegd, goed voor in totaal 23 uur en 50 minuten. Een gemiddeld bezoek duurde 1 uur en 42 minuten. Per hectare werd in totaal 20 minuten geïnventariseerd, verdeeld over de ganse periode.

Diversiteit

Met 40 verschillende soorten broedvogels is de Hooiberg een pak minder divers dan de andere onderzochte gebieden. Eerder geïnventariseerde gebieden tellen allen meer soorten: het Haachts Broek 47, het Schorisgat 48 en het Schoonbroek maar liefst 56 soorten in totaal. Alleen de anti-tankgracht telt 10 soorten minder, 30 in totaal.

Densiteit

Binnen de volledig onderzochte Leibeekvallei is de Hooiberg het gebied met een normale densiteit aan territoria, berekend over alle soorten samen. Er wordt een algemene densiteit berekend van 6,5 terr/ha. Ter vergelijking: Het Haachts Broek haalt een vergelijkbare densiteit. Het Schorisgat en Schoonbroek halen densiteiten van respectievelijk 4,2 en 4,6 terr/ha. Alleen de anti-tankgracht schiet er ver bovenuit met een densiteit van 16,2 terr/ha.

Detailvergelijk

In 2008 werden in de Hooiberg 40 verschillende soorten broedvogels vastgesteld. Dit is goed voor 58% van het totaal aantal vastgestelde broedvogels over alle onderzochte gebieden in Haacht. Er werd slechts één enkele soort méér genoteerd (die dus nog nergens anders werd vastgesteld sinds 1990), namelijk de Kuifmees.

Andere opvallende aanwezig, vooral door hun afwezigheid in de meeste andere gebieden zijn: Boomklever, Glanskop, Zwarte Specht, Zwarte Mees.

Hiermee komt het totaal aantal vastgestelde broedvogelsoorten in de volledige Haachtse Leibeekvallei tussen 1990 en 2008 op 69 vogelsoorten. Er is een similariteit (aandeel soorten dat in alle reeds onderzochte gebieden voorkomt) van 26 soorten (38%). De totale similariteit over alle onderzochte gebieden (dus inclusief de onderzoeken van 2008, zijnde Hooiberg en anti-tankgracht) ligt iets lager dan de eerder berekende similariteit over het Haachts Broek, Schorisgat en Schoonbroek. Deze bedroeg immers 28 soorten (41%).

De volgende soorten zijn steeds in alle onderzochte gebieden vastgesteld maar ontbraken in 2008 opvallend in de Hooiberg: Bosrietzanger en Nachtegaal. Twee nochtans regelmatige broedvogels, maar die niet meteen hun geprefereerde biotoop vinden in de droge Hooiberg.

Bosuil, Matkop, Sperwer, Sprinkhaanzanger, Zwarte Roodstaart zijn ook steeds in alle andere onderzochte gebieden vastgesteld. Alleen ontbraken ze nu niet alleen opvallend in 2008 in de Hooiberg, maar bovendien ook nog eens op de anti-tankgracht in 2008. De voorziene Bosuilkast werd dit jaar bewoond door een familie Koolmezen. De Koolmees bezette tevens een brievenbus aan de Hollaken.

Ook de Grote Lijster, Houtsnip en Spotvogel ontbraken, net zoals dat in 2007 in het Schoonbroek ook al het geval was.

Verder ontbraken ook Torenvalk en Wielewaal, twee soorten die in alle gebieden, behalve Schorisgat vertegenwoordigd waren.

De meest waardevolle soorten betreffen soorten als Glanskop, Holenduif, Kleine Bonte Specht, Koekoek en Zwarte Specht.

Toetsing aan de Vlaamse Rode Lijst

Verder komt welgeteld nog 1 soort voor die het volgens de Rode Lijst niet bepaald goed doet. Zo broedt er de Koekoek die in de categorie 'achteruitgaand' is opgenomen. Met de aanwezigheid van slechts één Rode Lijst soort is, ten aanzien van alle andere reeds onderzochte gebieden, de Hooiberg de minst belangrijke broedplaats voor soorten van de Rode Lijst.

Aantallen per soort

De Boomklever is met vijf territoria niet slecht vertegenwoordigd. In vele andere gebieden in Haacht ontbreekt deze soort immers! De Boomkruiper is eveneens goed vertegenwoordigd met acht territoria. Na het Haachts Broek, haalt de Boomkruiper in de Hooiberg zijn hoogste dichtheid. De Buizerd werd voldoende vaak gezien om te concluderen tot één waarschijnlijk territorium. De Ekster komt met slechts vijf territoria voor. Opnieuw wordt dus vastgesteld dat dichtheden aan Eksterterritoria erg laag liggen wanneer bewoning ontbreekt. De Fazant ontbreekt volledig op de met dennen begroeide Hooiberg. Wel werden 4 territoria vastgesteld aan de westrand van het onderzochte gebied, in en rond de graslanden en populierenaanplantingen. Het tegenovergestelde geldt natuurlijk voor de Goudhaan: acht territoria komen voor, en dit enkel en alleen in de dennenbossen. De Grote Bonte Specht is met 11 territoria goed vertegenwoordigd. Het dichtheidscijfer voor deze soort is vergelijkbaar met de situatie in het Haachts Broek. De Groenvink voelt zich over alle onderzochte gebieden het best thuis in de Hooiberg: vijf territoria. En hetzelfde geldt voor de Groene Specht, die voorkomt met twee territoria. Vermeldenswaardig hierbij is wel dat slechts een minderheid van de waarnemingen in de met dennen begroeide percelen werd verricht. Om een Glanskop waar te nemen diende gewacht te worden tot de allerlaatste inventarisatieronde! Pas op 19 juni werden opeens twee adulten met twee juvenielen waargenomen in de dennen. Dat was dan wel meteen genoeg om te besluiten tot één zeker broedgeval in de Hooiberg! Het was van 1991 (tweede inventarisatiejaar van het Haachts Broek) geleden dat er nog eens Glanskoppen werden geobserveerd in Haacht! Van de Grasmus kan duidelijk geconcludeerd worden dat ze haar geprefereerde biotoop, zijnde verstoorde terreinen met pioniersvegetatie, zoals bijvoorbeeld recente kapplaatsen, inderdaad niet kon aantreffen in de buurt van de Hooiberg. Slechts één waarschijnlijk territorium kon worden vastgesteld. De Heggemus vindt blijkbaar wel haar gading. Er werden 14 territoria onderhouden en daarmee haalt de Heggemus hier een erg hoge dichtheid. Hetzelfde geldt voor de Holenduif, een elders in Haacht zelden aangetroffen broedvogel. Er werden vier territoria vastgesteld. De Houtduif komt dan wel weer overal talrijk tot broeden, ook in de Hooiberg. Er werden maar liefst 30 territoria geteld. Over de Koekoek is minder zekerheid. Niet alleen is deze soort moeilijk te interpreteren, maar er is ook een schaarste aan waarnemingen. Er kan hooguit besloten worden tot één waarschijnlijk territorium. Een andere broedvogel die maar zelden in de onderzochte gebieden tot broeden komt, is de Kauw. Ook dit jaar blijft het bij twee territoria. Van de Kievit werden vijf territoria vastgesteld, allen uiteraard in het westelijk deel van het onderzoeksgebied (graslanden). De Koolmees komt voor met 30 territoria.

Daarmee haalt de Koolmees hier een erg hoge dichtheid. Het zwaartepunt van de territoria ligt op de buitenrand van de dennenaanplanting. Daar komt onder andere één nest voor in de Bosuilnestkast. Ook de Kuifmees haalt relatief hoge dichtheden, maar van deze mees werden slechts 10 territoria vastgesteld. De Kuifmees is de enige soort die alleen in dit gebied werd vastgesteld. In geen enkel ander onderzocht gebied werd de Kuifmees opgemerkt. De Kleine Bonte Specht is vertegenwoordigd met slechts één territorium. De afwezigheid van dood staand (populieren)hout speelt deze soort duidelijk parten. Een andere vogelsoort die de bosrand van de dennenaanplant verkiest, is de Merel. Over het ganse gebied komen maar liefst 29 territoria voor. De Nijlgans komt voor in de graslanden aan de westelijke zijde van het onderzoeksgebied. Twee koppels hielden er een territorium op na. Eén van de twee bracht 4 jongen voor. Van het andere koppel konden geen jongen worden opgemerkt. De Pimpelmees is met 34 territoria de talrijkste broedvogel in de Hooiberg. In vergelijking met andere reeds onderzochte gebieden betekent dit meteen ook een hoge dichtheid. De Roodborst komt voor met 28 territoria. De Spreeuw vond 5 holletjes voldoende geschikt om een territorium rond te

Een a-typisch Koolmees nest op de Hooiberg

De Roodborst komt voor met 28 territoria. De Spreeuw vond 5 holletjes voldoende geschikt om een territorium rond te

verdedigen. Geen enkel kwam daarvan voor in de dichte dennenaanplanting. Een andere soort die liever deze monotone aanplantingen vermijdt is de Staartmees. Er komen 10 territoria voor, allen aan de westelijke zijde van het onderzochte gebied. Hoewel reeds op 7 april een erg vroege Tuinfluiter werd waargenomen, bleek de soort geen voorkeur weg te dragen voor de Hooiberg. Slechts drie territoria werden gehaald. Een pak meer Tjiftjaffen vrolijkten het voorjaar op. 29 territoria werden vastgesteld, verdeeld over het volledige gebied. De Turkse Tortel is ook hier weer niet weg te slaan van de mens. Er werden vier territoria vastgesteld. De Vink haalt een erg hoge dichtheid met 25 territoria en voelt zich duidelijk opperbest op deze plaats. Het zwaartepunt van de territoria ligt duidelijk in de aanplantingen van den.

Geheel hierbij aansluitend is het geval van de Vlaamse Gaai. Ook deze haalt een hoge dichtheid en verkiest duidelijk de dennen. Waar er water is, is er het Waterhoen. Langs de 1,5 km Leibeek en Binnenbeek die het onderzoeksgebied begrenst in het westen, komen de meeste van de in totaal negen territoria voor. Er werd ook één territorium van de Witte Kwikstaart vastgesteld. Dit werd opgemerkt langs de Binnenbeek, aan de grens met Boortmeerbeek. De Wilde Eend komt talrijk voor in de Hooiberg, maar haast uitsluitend in het westelijke deel, langs de Leibeek. In totaal werden 25 territoria ingeschat. Op de natste plekken in de dennenaanplantingen werden eveneens broedsels vastgesteld. De Winterkoning is met 32 territoria de tweede talrijkste broedvogel in de Hooiberg. De locaties komen verspreid over het hele gebied voor. De 8 territoria van de Zanglijster komen dan weer uitsluitend voor in de populierenaanplantingen in het westelijke deel. In de dennenbossen werd geen zanglijstergezang gehoord. De Zwarte Kraai mag een tamelijk talrijke broedvogel in de Hooiberg genoemd worden. Er komen 13 territoria voor, en daarmee wordt duidelijk dat deze soort een voorkeur heeft voor de dichte aanplantingen. De Zwartkop komt voor met 24 territoria, en de voorkeur voor bosrand is zeer duidelijk. De Zwarte Mees werd voorheen enkel nog maar in het Haachts Broek als erg zeldzame broedvogel vastgesteld. Maar het is nu in de Hooiberg, waar drie territoria vastgesteld werden, pas duidelijk dat deze soort een voorkeur heeft voor iets grotere oppervlakten aan naaldhout. De Zwarte Specht is een zekere broedvogel in de populierbosjes in het westen van het onderzochte gebied. Talrijke waarnemingen werden verricht en indiceerden één territorium. Jammer genoeg kon niet worden vastgesteld of het een geslaagd broedgeval betrof.

Dankwoord

Een bijzonder woord van dank aan de waarnemers die elk, binnen de grenzen van hun mogelijkheden, onontbeerlijke waarnemingen aanleverden is niet meer dan op zijn plaats. Deze waarnemers zijn: Willem Vannotten, Kristof Van Breedam, Hans Maryns alsook de auteur van dit rapport zelf.

Bekijk ook de recente publicaties op de pagina's van de Vogelwerkgroep op onze website: www.natuurpunthaacht.be!

Johan

SLEEDOORNPAGES EN GROOTOORVLEERMUIZEN

In de late zomer van 2007 werd een unieke waarneming verricht in het Haachts Broek: een vijfje Sleedoorndpage. Omdat dit een zeldzaam en waardevol vlindertje is, is het zeker de moeite om het beheer van het gebied aan te passen aan deze soort. Om het voorkomen in het Hachts Broek beter in te schatten organiseerden we, net als vorige winter, een kleine zoekactie naar eitjes van deze vlindersoort. Ook al is dit min of meer zoeken naar de spreekwoordelijke naald in de hooiberg, toch is de waarnemingskans van een eitje groter dan die van een vlinder. Dit is te verklaren door het feit dat de vlinder zelf niet alleen klein en zeldzaam is, hij brengt ook nog es het grootste deel van z'n leven hoog in de boomkruinen door! De vijfjes zetten de eitjes (ter grootte van een speldenknop) afzonderlijk af op de schors van Sleedoorntwijggjes,

bijna steeds op de overgang tussen één- en tweejarige twijgen of aan de basis van een doorn op een hoogte variërend van 20 cm tot 1 meter (maximum tot 2,5 meter).

Net zoals vorig jaar werden geen eitjes aangetroffen. De Cel Studie zal in de volgende vliegtijd (vooral van 10 augustus tot 10 september) alles op alles zetten om volwassen vlinders van deze soort op te tekenen. Wilt u deel uit maken van dit spannend project, neem dan zeker contact op met ons op info@natuurpunthaacht.be!

Het goede nieuws komt echter van een heel andere soort. We maakten tijdens de Sleedoornpage-eitjes zoektocht immers ook van de gelegenheid gebruik om de jaarlijkse vleermuizen telling uit te voeren in de bunker in het Haachts Broek.

Tijdens de vorige wintercontrole van de bunkers die ingericht zijn als geschikt winterkwartier voor vleermuizen werd voor het eerst een

opmerkelijke
vleermuissoort
vastgesteld: De
Gewone oftewel
Bruine
Grootoorvleermuis.

Het dier zat te
overwinteren in de
door Natuurpunt
verstrekte
hulpmiddelen: met
holtes voorziene grote
snelbouwstenen. Ook
bevindt er zich een
thermometer en een
toestel dat de
relatieve
luchtvochtigheid meet.
Beide parameters zijn
bepalend of
vleermuizen ergens
wensen te
overwinteren al dan
niet.

Een Gewone Grootoorvleermuis in de Haachts Broek bunker

Dit jaar werden maar
liefst 4 exemplaren
aangetroffen! Een
opmerkelijke stijging
ten opzichte van vorig

jaar. Natuurpunt Haacht is heel tevreden met dit succes. We hopen dan ook uw begrip te mogen hebben voor het ontoegankelijk houden van de bunker. Rust is immers van cruciaal belang voor dergelijke overwinteringsplaatsen. De tellingen vinden dan ook maar éénmaal jaarlijks plaats en worden erg kort gehouden om door onze lichaamstemperatuur en onze lichten de dieren niet wakker te maken.

Johan

MONITORINGSPROJECT "DE PRIMUSSEN VAN HAACHT" VOORTAAN VIA PROVINCIALE SOORTEN PROJECT OP WAARNEMINGEN.BE

Monitoring en beheerevaluatie: ook jij kan helpen!

Een erkend natuurreservaat beheren impliceert enige verplichtingen. Eén daarvan situeert zich op gebied van monitoring van de natuurwaarden. De Cel Natuurstudie van Natuurpunt Haacht ontfermt zich hierover. We hebben daar echter onze handen flink mee vol. Daarom staat de Cel Natuurstudie dan ook open voor alle nieuwe medewerkers en voor het ontvangen van hun waarnemingen in concreto!

Voel je je aangesproken, neem dan contact met ons op, en trek er mee op uit met de echte natuurfreaks van Natuurpunt Haacht. Natuurlijk kan je ook op eigen houtje deelnemen via waarnemingen.be

Evaluatie van de natuurtypes/natuurstreefbeelden

Voor de monitoring van onze percelen, wordt voorzien om per periode van vijf jaar de evolutie van de natuurtypes na te gaan. Daarbij wordt bekeken in hoeverre de natuurtypes evolueren in de richting van de gewenste natuurstreefbeelden. De evolutie van de natuurtypes wordt op kaart aangeduid en tekstueel beschreven. Dit zal gebeuren aan de hand van het

opvolgen van een aantal doelsoorten (indicatorsoorten) voor de vooropgestelde natuurstreefbeelden. De natuurstreefkaart en de tekstuele beschrijving vormen een onderdeel van het monitoringrapport.

Naar welke fauna en flora zoeken?

Zoogdieren: In het kader van dit project zijn enkele zoogdieren opgenomen. Zoogdieren waarnemen is specialistenwerk en erg moeilijk. Maar met een Vos bv, weet je maar nooit. De andere zoogdieren zijn de Dwergmuis, Vos en Steenmarter.

Vogels: Enkele vogelsoorten die in de Haachtse Leibeekvallei broeden kunnen als waardevolle broedvogel worden beschouwd. Soorten die hieronder vallen zijn o.a.: Havik, Wespendif, Zwarte Specht, Kleine Bonte Specht, Matkop, Nachtegaal, Wielewaal, IJsvogel, Zomertortel en Koekoek.

Amfibieën: Onder de amfibieën tellen we twee deelnemers: de Poelkikker en de Kamsalamander.

Insecten: De Sleedoornpage, het Heggeranklieveheersbeestje en het Vierentwintgstippelig Lieveheersbeestje (Niet te verwarren met het Rechtopstaand Lieveheersbeestje)

Vissen: Enkel de Bittervoorn doet mee.

Planten: Dauwnetel, Betonie, Hengel, Kikkerbeet en Glanzig fonteinkruid.

Hoe kan je je waarnemingen melden ?

Vorig jaar vond je op onze website het digitaal waarnemingsformulier waarop je de eigen waargenomen soorten kan noteren. Vanaf dit jaar vragen we je echter deel te nemen via www.waarnemingen.be

Je input van gegevens blijft dezelfde als vorig jaar. Ook bijkomende gegevens zoals de plaats (Antitankgracht, Haachts Broek, Schorisgat of Schoonbroek) en de datum blijven uiteraard belangrijk te vermelden. Als je de plaats in het gebied kan specificeren des te beter. Dat doe je via het kaartje op de invoerpagina op www.waarnemingen.be.

Om bepaalde soorten in stand te houden of specifieke beheersmaatregelen hiervoor te kunnen toepassen is het van groot belang te weten hoeveel individuen van die soort aanwezig zijn, vermeld dus ook steeds het aantal. Informatie over het weer van de betreffende dag kan ook interessant om weten zijn, vooral wat waarnemingen van sommige dieren betreft. Of heb je tijdens je bezoek aan een van onze natuurgebieden iets vreemds opgemerkt, aarzel niet om deze en al je andere opmerkingen neer te pennen! Ook gegevens die buiten onze gebieden vallen kunnen interessant zijn. Wij wensen je alvast veel plezier met de zoektocht!

BROEDVOGELINVENTARISATIE 2009: DIJLEBOORDEN

De afgelopen vier jaren werd de broedvogelinventarisatie-trilogie Haachts Broek (2005), Schorisgat (2006), Schoonbroek (2007) en de Hooiberg (2008) en anti-tankgracht (2008) afgewerkt. Hiermee is niet alleen de volledige Leibeekvallei, zijnde de drie zones waar Natuurpunt Haacht zijn aankoopbeleid op fixeert, volledig doorgelicht voor wat betreft broedvogels maar ook reeds twee andere gebieden.

Een mannelijke Patrijs

Dit project zal vanaf dit jaar met de "Dijleboorden" weer een belangrijke uitbreiding kennen.

Voor deze inventarisatie zal opnieuw dezelfde inventarisatiemethode worden toegepast. Het betreft de kwantitatieve inventarisatie volgens de uitgebreide territoriumkarteringsmethode.

Het feit dat de methodologie ongewijzigd blijft, zal er toe leiden dat de resultaten van de verschillende gebieden onderling zullen kunnen worden vergeleken. Dit opent veelvuldige, en opwindende perspectieven voor specifieke onderzoeken.

Initiatiefnemer is Johan De Meirman (johan.demeirman@advalvas.be of 0476/24.94.24). Bij hem kan u terecht voor meer informatie. Ook uw medewerking zou meer dan welkom zijn. Geef je nu op om het medewerkersmapje te ontvangen en om je op de Nieuwsbrief in te schrijven! We beginnen er aan begin maart!!!

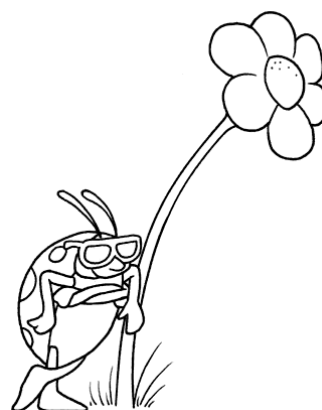
Johan

HET RECHTOPSTAAND LIEVEHEERSBEESTJE: "RECHTZETTING"

Natuurlijk was het artikel in onze vorige nieuwsbrief met een korreltje zout te nemen. Wie is er in getrapt? U voelt 'm al komen: het *Coccinella erecta* waarvan sprake in het artikel bestaat niet echt.

Toch deed u er goed aan het artikel helemaal uit te lezen. Want als u telkens de soortnaam "Rechtopstaand Lieveheersbeestje" vervangt door "Veelkleurig Aziatisch Lieveheersbeestje", dan heeft u alsnog een interessant artikel gelezen over een erg invasieve exoot.

Deze soort komt hier van nature niet voor maar is rond 1997 ingevoerd als bladluizenbestrijder in de glastuinbouw. Veel van deze uitheemse lieveheersbeestjes zijn ontsnapt uit de serres en planten zich voort in de Vlaamse natuur. Helaas is dit geen goede zaak. De Aziaten zijn voedselconcurrent voor onze inheemse lieveheersbeestjes en eten ook hun larven op. Ze vormen dus een bedreiging voor onze natuur. Inheemse lieveheersbeestjes zijn wettelijk beschermd maar deze soorten gaan niet in groepen binnenshuis verschijnen. De meeste inheemse lieveheersbeestjes zijn ook iets kleiner.

Johan

CURSUS 'PADDENSTOELEN VOOR BEGINNERS'

Voor wie graag wat meer wil weten over paddenstoelen. Voor wie graag de namen van enkele paddenstoelen wil leren kennen. Kortom voor iedereen met interesse voor paddenstoelen.

Cursusplaats: vergaderzaal van sporthall "Den Dijk"
Adres: Dijkstraat 1, 3150 Wespelaar (HAACHT)
Er is voldoende parkeerplaats
Bereikbaar met het openbaar vervoer: bus of trein

Theorie op donderdag 3 en 10 september 2009 van 19u30 tot 22u30.

Praktijk op zaterdag 12 en 19 september 2009 van 09u00 tot 12u00.

Lesgever: Hans Vermeulen van Natuurpunt Educatie.

In deze cursus maken we de deelnemers vertrouwd met het observeren van paddenstoelen. Vervolgens worden de verworven vaardigheden uitgetoond op het terrein. De excursies gaan door in de buurt.

De volledige cursus (syllabus inclusief) kost 15,00 € (lid NP) of 20 € (niet-leden).

Wil je graag mee doen, dan is snel reageren de boodschap want het aantal inschrijvingen is beperkt tot 25 deelnemers! Inschrijvingen:

-stuur een email naar reneverdonck@skynet.be of telefoneer naar 016/60.62.58.
-schrijf het bedrag over op bankrekening 979-3305537-73 van Natuurpunt Haacht.

Rene

BEHEER

KOM MEE NATUUR BEHEREN !!!

Wel, elk lid van Natuurpunt heeft de kans mee de handen uit de mouwen te steken in onze reservaten. Dus ook de leden van onze Haachtse afdeling! En dit zelfs mét de juiste verzekering. Niemand hoeft overigens bang te zijn dat hij of zij ingewikkelde gemotoriseerde toestellen in de hand zal geduwd krijgen. Er is ook steeds eenvoudig mechanisch werk uit te voeren, zoals hout stapelen of maaisel afvoeren,...

We vinden het altijd tof om nieuwelingen te begroeten op de werkdagen. Omdat er altijd wel veel werk te verrichten is zijn nieuwe medewerkers altijd meer dan welkom!

Hieronder een overzichtje van 10 redenen om ook lid te worden van het Haachtse natuurbeheerteam:

1. Niets is er mooier dan een bloemrijk hooiland dat ontstaan is na jarenlang volgehouden beheerswerken. Ook andere vormen van beheer maken onze natuur nog rijker en bovendien toegankelijk voor iedereen.
2. Een steeds groeiende oppervlakte aan natuurgebied is in beheer van Natuurpunt Haacht. Gelukkig vraagt niet elk perceel een intensief beheer, maar toch is er wel steeds werk te verzetten.
3. Je leert de seizoenen, planten en dieren op een actieve manier kennen.
4. Je verkent alle uithoeken van onze natuurreservaten, bv Haachts Broek en anti-tankgracht.
5. In de natuur actief zijn is nog steeds een vorm van inspanning die ook ontspanning is. Natuurlijk is het werk aangepast aan ieders mogelijkheden.
6. Het werk is zeer gevarieerd: maaien, hooien, bewegwijzering van wandelpaden aanbrengen, afrastering van percelen herstellen, hakhoutbeheer, struiken of bomen planten, een poort plaatsen,...
7. Voor onze reservaten bestaat er een goedgekeurd beheersplan. Dit betekent dat de werken vanuit een weloverwogen toekomstvisie gepland worden.
8. Onze conservators en leden van het bestuur leiden alles in goede banen en zorgen voor het noodzakelijke materiaal en gereedschap.
9. Je maakt deel uit van een toffe groep natuurliefhebbers.
10. Je weet steeds wat te doen, die eerste zaterdag van de maand!

Geef je daarom op als geïnteresseerde en we nodigen je voortaan telkens uit voor de werkdagen... Dat kan bij bernard.lemaitre@skynet.be, 016/60.61.62

VOOR JE OP EXCURSIE MET NATUURPUNT VERTREKT !

Verder in deze nieuwsbrief vind je de activiteitenagenda van Natuurpunt Haacht. Iedereen is welkom op deze activiteiten, gelieve echter wel rekening te houden met deze eenvoudige regeltjes:

- Vooraf inschrijven is niet nodig. Tijdig aanwezig zijn is voldoende. De excursies gaan door onder alle weersomstandigheden. Pas dus je kleding en schoeisel aan.
- Voor leden van Natuurpunt is de deelname gratis. Vergeet je lidkaart niet! Niet-leden zijn ook meer dan welkom maar betalen een daglidmaatschap van 1 euro.
- De wandelingen worden geleid door vrijwillige medewerkers van Natuurpunt. De algemene flora, fauna en het beheer komen telkens aan bod. Soms zijn de excursies echter thematisch.
- Honden meenemen op onze natuurwandelingen is minder gepast...
- Meer info: Luc Bijmens 016/60.29.67 of Bernard Lemaitre 016/60.61.62

BELEID

INFORMATIEVERGADERING BOSGROEP NOORD-HAGELAND

Bent u eigenaar van een bos, maar weet u niet goed hoe het te beheren? Geen nood. U bent heus niet de enige met weinig of geen kennis van bosbeheer. Daarom werden enkele jaren geleden de bosgroepen opgericht in Vlaanderen. Zij krijgen van de overheid subsidies om private boscijzenaars met raad en daad bij te staan.

Weet u bijvoorbeeld niet hoe u brandhout uit uw bos kunt halen? Of welke vergunningen u nodig hebt? Zou u graag "een dunning" doen in uw bos, maar weet u niet hoe eraan te beginnen?

Wilt u uw hout verkopen? Bij Bosgroep Noord-Hageland kunt u steeds terecht voor antwoorden op deze vragen en voor gratis advies. Zij hebben trouwens ook een arbeidersploeg klaarstaan die in uw bos beheerswerkzaamheden kan komen uitvoeren.

Is uw interesse gewekt door dit artikel? Kom dan zeker een kijkje nemen op woensdag 13 mei om 20:00 u. in het Breughelsgasthof, Wespelaarsesteenweg 85 te Haacht. Bosgroep Noord-Hageland stelt zich graag aan u voor en beantwoordt al uw vragen over bosbeheer!

ZONNEN VOOR MEER NATUUR

"Ik droom van een wereld waarin elke dakpan een zonnepaneel is. Wij Belgen zouden de zonnepaneelsjeiks van de wereld kunnen worden", meldde Nic Balthazar enkele maanden geleden in de pers. En dat vinden wij ook. We willen zoveel mogelijk gezinnen aanzetten om over te gaan tot de installatie van zonneboilers en fotovoltaïsche panelen.

Natuurpunt en klimaat

Het wordt steeds duidelijker dat de klimaatverandering catastrofale gevolgen zal hebben voor de natuur. Logisch dus dat ook Natuurpunt als Vlaamse natuurvereniging de strijd aanbindt tegen de klimaatverandering. Het klimaatprobleem is niet alleen een zaak voor bedrijven, ook de CO₂-uitstoot van gezinnen blijft stijgen. Vooral transport, verwarming en elektriciteitsproductie zorgen voor veel CO₂.

En toch kan het anders! In de eerste plaats door minder te verbruiken: energiebesparing dus. Isolatie, thermostaat een graadje lager de auto's langs de kant en kiezen voor het openbaar vervoer.

Maar daar mag het niet bij blijven. Alle specialisten zijn het er over eens dat we ook veel meer naar lokale energieproductie moeten gaan. "Iedereen energieproducent". Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van zonneboilers en zonnepanelen. Door het stimulerend beleid van de overheid en stijgende energieprijzen, wordt het voor steeds meer mensen haalbaar en interessant om de stap te zetten.

Eenvoudigweg via Natuurpunt

Natuurpunt wil haar leden stimuleren om zelf zonnepanelen te plaatsen voor productie van elektriciteit en warmte. Het opzoeken en vergelijken van de zeer technische informatie is voor velen een loodzware opdracht. Door het project "Zonnen voor meer

Zonnen voor meer natuur!

Milieubewust investeren?

natuur" wordt het makkelijker voor leden van Natuurpunt om zich te informeren over zonnepanelen en zonneboilers en later ook tot aankoop over te gaan. Dankzij de samenwerking met Linea Trovata SunTec, een leverancier van kwalitatieve en rendabele kant-en-klare projecten in zonnestroom, zonnewarmte, waterpompen en jarenlange energie besparing, krijgen onze leden een kwalitatief en voordelig aanbod van zonnepanelen en zonneboilers.

LT SunTec garandeert onze Natuurpunt-leden:

- Een zeer scherpe prijs
- Materiaal van topkwaliteit
- Een zeer goede service (harde garantie, keurige installatie, volledige begeleiding bij aanvraag van subsidies en groene stroom certificaten en een vlotte dienst na verkoop)
- Per installatie een gift aan Natuurpunt waarmee we de natuur in Vlaanderen kunnen versterken.

Meer informatie vindt u op de website www.natuurpunt.be/zonnen hier kan u tevens een offerte aanvragen.

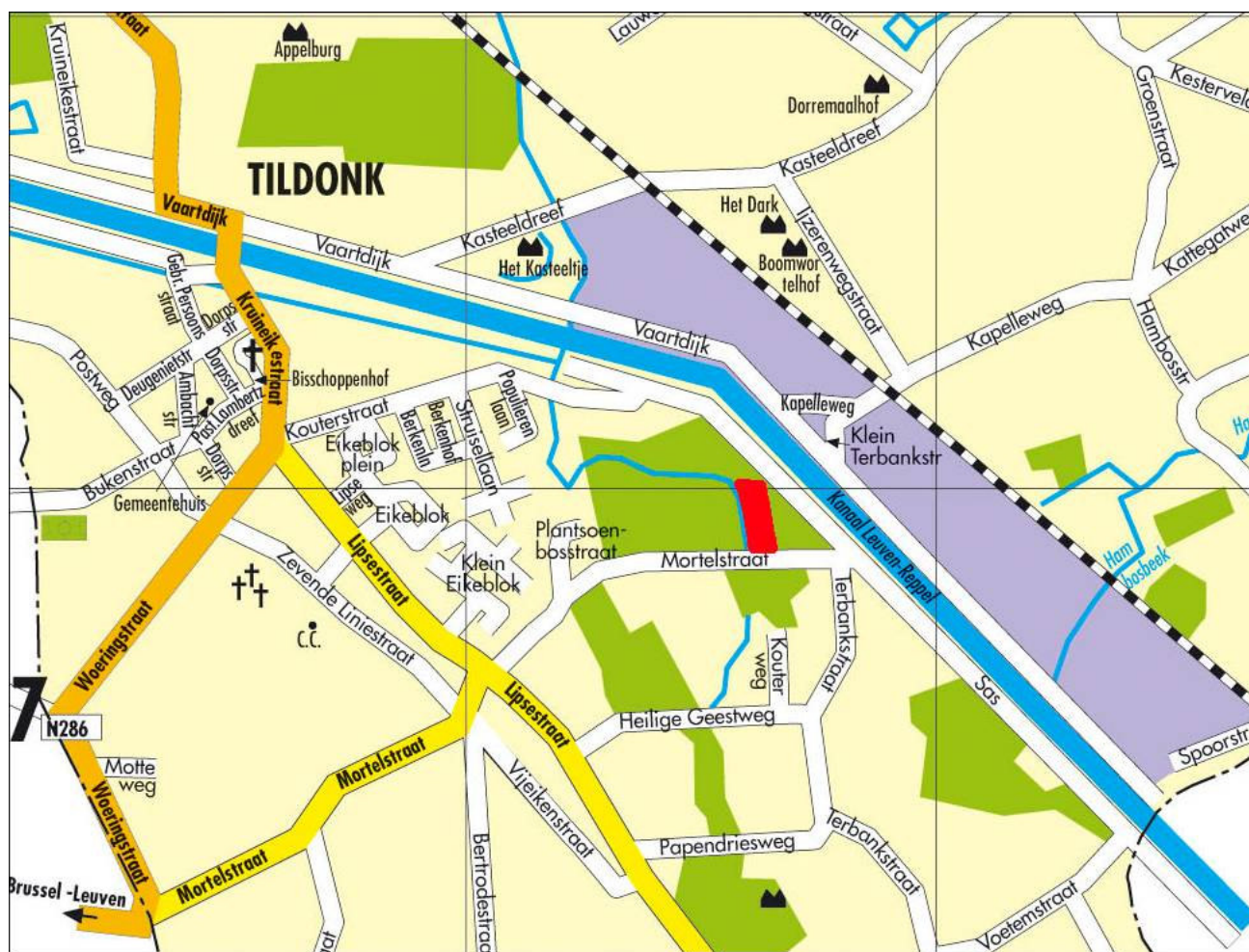
NAAR EEN NATUURRESERVAAT IN TILDONK?

Enkele weken geleden heeft Natuurpunt zijn eerste perceel grond in Tildonk aangekocht. Het perceel heeft een oppervlakte van 1 ha 37 a 90 ca en is gelegen in het verlengde van de Mortelstraat, richting Vaart (zie kaartje).

De begroeiing bestaat uit zwarte els, berk en hazelaar, maar ook uit sleedoorn, vlier, boswilg en populier. De ondergroei bestaat uit bramen. Vooral de kruidlaag is interessant. In het voorjaar vind je er éénbes, grote keverorchis, gevlekte aronskelk, muskuskruid en slanke sleutelbloem. Een dergelijke vegetatie komt enkel voor in oude bossen.

Op termijn wenst Natuurpunt nog percelen in de omgeving aan te kopen zodat het gebied kan uitgroeien tot een natuurreservaat. Via een aangepast beheer kan de natuurwaarde vergroot worden. Zowel de natuur als de bevolking van Tildonk zullen er wel bij varen.

Meer informatie is te vinden op onze website: <http://www.natuurpunthaacht.be/natuurgebieden/tildonk.htm>

Stratenplan met aanduiding (in rood) van het aangekochte perceel.

Luc

Natuurpunt Haacht is tegen de komst van een verbrandingsoven in Kampenhout

En dit om een heleboel redenen ...

Een afvalverbrandingsoven die volledig in privé handen rust en die door een ophaler zelf wordt opgestart ... is in ieder geval al een vreemde situatie. Hoewel de opzet erg nobel is, namelijk afval omzetten in energie roept ook dit vragen op. Wat moet Kampenhout of Haacht met zoveel energie in de vorm van stoom? Geen enkele mogelijke afnemer, groot industrie, bevindt zich momenteel in de buurt van de inplantingsplaats. Waardoor het vaststaat dat er erg veel energie ongebruikt verloren zal gaan.

Buiten dit alles maakt Natuurpunt Haacht zich ook, net als vele inwoners, ernstig zorgen over de volgende zaken: eerst is er de zeer ongelukkige inplantingsplaats, vlak bij een dicht bevolkte woonkern. Hoewel de mensen van de verbrandingsoven er nogal gerust in zijn dat er niets mis kan gaan, maken we ons toch erg ongerust voor dat moment dat het net wel mis gaat. We mogen er niet aan denken!

Vervolgens wordt het inkomende afval nauwelijks gecontroleerd voordat het de oven ingaat. Aangezien het verbranden van huishoudelijk afval vermoedelijk niet aan de orde is, vanwege de langetermijncontracten van de verschillende intercommunales, zal er in ieder geval bedrijfsafval worden verbrand. De ophaler verbrandt zijn eigen afval en van zijn collega's, wie controleert? Bedenk dat op het moment dat er een verhoogde concentratie aan giftige stoffen wordt gemeten in de uitlaat, het onheil voor de omwonenden reeds geschied is, de beloftes van een snelle stillegging van de oven ten spijt.

Tot slot: wat de impact van een soortgelijke verbrandingsoven op de omliggende natuur en ecosystemen is daar hebben we momenteel het raden naar. Maar we kunnen het niet laten om hierbij te denken aan de bekende leuze: "beter voorkomen dan genezen".

Het actiecomité "Stop de oven" tracht zoveel mogelijk krachten te bundelen om de bouw van de oven tegen te gaan. Natuurpunt Haacht wil meewerken aan de verbreding van het draagvlak tegen de oven. Ook jouw medewerking is belangrijk! Maak je daarom lid van het actiecomité en kom met jouw mening naar buiten.

Meer informatie kan je terugvinden op www.stopdeoven.be

WALK FOR NATURE, BUNSBEEK 26/4/2009

De Walk for Nature is een wandel- en genietdag voor iedereen. Tijdens de Walk for Nature toont Natuurpunt Velpe-Mene dat natuur en landschap mee de eigenheid van een streek bepalen en zo een troef vormen voor de toeristische en economische ontwikkeling ervan. Een troef die we moeten koesteren, waar we zorg voor moeten dragen.

De Walk 2009 zet het natuurontwikkelingsproject Paddepoel-Velpevallei, Moutsborn en Rozendaalbeek in Bunsbeek en Vissenaken in de kijker. Natuurpunt Velpe-Mene wil aangeven hoe biodiversiteit en landschap een leefomgeving kunnen opwaarderen. Bij deze Walk 2009 evalueren we ook de invulling van het landschappelijk aspect binnen de ruilverkaveling Vissenaken.

Programma

- 7u, 8u en 8u30: Vroege vogelwandelingen met ontbijt
- Wandelen en genieten met het hele gezin
- Wandel mee met Pol Goossen
- Kinderen koning!
- Drank en animatie
- Grote tombola

Deelname aan de Walk for Nature kost 1 euro per persoon of 2 euro per gezin voor leden van Natuurpunt. Niet-leden betalen 3 euro per persoon of 6 euro per gezin. Je bijdrage wordt integraal besteed aan de aankoop en het beheer van natuurgebieden in de regio.

Meer info: www.walkfornature.be, www.velpe-mene.be, 016-25 25 19 (secretariaat Natuurpunt Oost-Brabant, tijdens kantooruren) of 016-73 30 23 (Hugo Abts, buiten kantooruren).

Activiteiten 2009

Activiteiten Haacht

- 23/01/2009 Algemene Vergadering afdeling Haacht
- 15/03/2009 Wandeling Schoonbroek, vertrek 14u, kerk Sint Adriaan
- 19/04/2009 Wandeling Dijle, vertrek 14u, kerk Sint Adriaan
- 19/04/2009 Dag van de Aarde
- 10/05/2009 Wandeling ATG, vertrek 14u, brug over Dijle, Keerbergsesteenweg, Haacht
- 27/05/2009 Wandeling Schorisgat, vertrek 19u, kerk Wespelaar
- 14/06/2009 Wandeling Haachts Broek, vertrek 14u, sporthal Wespelaar
- 5-6/09/2009 Cultuur Natuurlijk in het Haachts Broek (details volgen)
- 08/11/2009 Vegetarische eetdag (details volgen)
- 22/11/2009 Dag van de Natuur (details volgen)

Werkdagen Haacht

- 03/01/2009 Afdelingswerkdag
- 14/02/2009 Afdelingswerkdag
- 07/03/2009 Afdelingswerkdag
- 04/04/2009 Afdelingswerkdag
- 02/05/2009 Afdelingswerkdag
- 06/06/2009 Afdelingswerkdag
- 29/08/2009 Afdelingswerkdag
- 03/10/2009 Afdelingswerkdag
- 07/11/2009 Afdelingswerkdag
- 05/12/2009 Afdelingswerkdag

Meer info over de werkdagen bij: Bernard Lemaitre, bernard.lemaitre@skynet.be 016/60.61.62

www.natuurpunthaacht.be